

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)

II Всеукраїнська науково-практична конференція
з міжнародною участю

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ПОЧАТОК РЕФОРМ

Маріуполь – 2020

Нова українська школа: початок реформ: зб. тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 27 березня 2020 року / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2020. 284 с.

Члени редколегії:

Задорожна-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Восвутко Н.Ю., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти, Маріупольський державний університет

Гріва Е., професор прикладної лінгвістики кафедри початкової освіти Університету Західної Македонії

Йорданідіс Г., професор адміністрування та менеджменту освіти, проректор Університету Західної Македонії

Мойсеєнко Р.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Нетреба М.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Тимофєєва І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Хаджинова І.В., асистент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету іноземних мов
Маріупольського державного університету
(протокол № від лютого 2020 року)

**Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику**

•Організаційну: забезпечує можливість одночасного комп'ютерного тестування; проводить комп'ютерний контроль за якістю роботи та її економний облік.

У сучасних умовах реформування економіки України, реалізація НУШ сприяє зростанню і вимог до підготовки висококваліфікованих та конкурентноспроможних фахівців. Тому формування професійної компетентності – одне з основних завдань навчального закладу, який має створити усі необхідні для цього умови. Наш педагогічний досвід доводить, що формування професійної компетентності є ефективним за таких умов: впровадження ігрових технологій навчання, комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу.

Отже, питання формування професійної компетентності, ще недостатньо вивчені і спонукають нас до подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стратегія реформування освіти в Україні: рекомендації з освітньої політики. К. : «К. І. С.», 2003. 296 с.
2. Адольф В. А. Профессиональная компетентность современного учителя: монография. Красноярск: Краснояр. гос. ун-т, 1998. 286 с.
3. Веснин В. Р. Практический менеджмент персонала: пособие по кадровой работе. М. : Юрист, 1998. 96 с.
4. Данилова Г. С. Управління процесом становлення професійної компетентності методиста. К. : УПКККО, 1995. 80 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник. К. : Академія, 2002. 576 с.
6. Качалова Л. П. Педагогическая импровизация: теоретическое обоснование основных понятий, обеспечивающих диссертационное исследование [монография]. Шадринск: ГРКТ, 2006. 185 с.

Золотко Ю. С.,

старший викладач кафедри англійської філології,

Маріупольський державний університет

j.zolotko@mdu.in.ua.

ПРОБЛЕМА ПОБУДОВИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Професійна підготовка сучасного вчителя здійснюється в умовах студентоцентрованого навчання, вагомою складовою якого виступає індивідуальна освітня траєкторія. Її сутність представлено у наріжному для розвитку вітчизняної освіти документі – Законі України «Про освіту» (2017 р.), де зазначено, що «персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання» [4].

Проте, сучасними науковцями поняття індивідуальної освітньої траєкторії визначається по-різному. Зокрема, зміст цього поняття трактується як:

– програма освітньої діяльності здобувача освіти, розробленої ним спільно з педагогом із різною часткою їх участі, що залежить від готовності здобувача до цього виду діяльності та наявності у нього відповідних навичок (К. Александрова);

– персональний шлях досягнення поставленої освітньої цілі (або навчального завдання) конкретним здобувачем освіти, який відповідає його можливостям, мотивам, інтересам і потребам (П. Сисоєв);

– проект індивідуально-диференційованого опанування основною освітньою програмою, що забезпечує здобувачеві вищої освіти як суб'єкту освітньої діяльності позицію суб'єкта вибору індивідуальної освітньої траєкторії, розробки та реалізації основної освітньої програми при забезпеченні педагогічних умов (М. Соколова);

– персональний шлях реалізації особистісного потенціалу кожного здобувача освіти, що є сукупністю його здібностей (організаційно-діяльнісних, пізнавальних, творчих, комунікативних тощо), процес виявлення, реалізації та розвитку яких відбувається в ході освітнього руху здобувачів за індивідуальними траєкторіями (А. Хуторський);

– умовна лінія, переміщення за якою особистість здійснює в освітньому просторі відповідно до рівнів підготовки (освітніх цінзів) і з урахуванням наступності раніше набутих знань (Т. Ломакіна).

Отже, одним із пріоритетних напрямів розвитку освітнього процесу у закладі вищої освіти є орієнтація на індивідуальні можливості й запити студентів, навчання впродовж життя, дуальну освіту. Це дає змогу забезпечити самостійність здобувачів вищої освіти, орієнтацію їх на проектну та творчу діяльність [1, с. 94].

Ще більш значущою проблема формування індивідуальної освітньої траєкторії постає у межах професійної педагогічної підготовки фахівців для Нової української школи, які є новою генерацією педагогічних кадрів, здатних надавати якісні освітні послуги в умовах постійного підвищення вимог суспільства до педагогів, працювати в умовах суспільно-політичних викликів.

Розробка індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього вчителя містить у собі наступні етапи:

1) діагностичний (аналіз індивідуальних особливостей здобувача вищої освіти, його освітніх переваг (навчальних і позанавчальних) на підставі спостережень, тестування, вивчення продуктів творчої діяльності; проектування можливої спрямованості індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти і прогнозування результатів її реалізації;

2) прогностичний (моделювання викладачем індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти, що максимально враховує його освітні можливості й запити).

3) коригувальний (зіставлення уявлення педагога-наставника та здобувача вищої освіти про індивідуальну освітню траєкторію і коригування її з визначенням послідовності, темпу виконання запланованої діяльності та інших її аспектів);

4) організаційний (організація самостійної діяльності здобувача освіти у процесі реалізації «пробної» (короткочасної) індивідуальної освітньої траєкторії, консультування здобувача у випадку виникнення запитань щодо реалізації ним індивідуальної освітньої траєкторії, фіксування динаміки позитивних зрушень в освітній діяльності здобувача.

5) процесуально-діяльнісний (мотивація і стимулювання діяльності здобувача вищої освіти у межах реалізації ним індивідуальної освітньої траєкторії, використання мікрогрупових або індивідуальних консультацій, проведення дебатов, дискусій тощо, здійснення аналізу як типових проблем студентів, так і специфічних для ситуації індивідуальних траєкторій проблем спілкування і навчання (індивідуальні способи досягнення успіху, поєднання індивідуальних освітніх інтересів з вимогами державного стандарту освіти в частині мінімального його змісту, міжособистісні відносини у процесі виконання групових проектів і тощо);

6) оцінно-рефлексивний (організація презентації результатів реалізації індивідуальної освітньої траєкторії і рефлексія процесу в цілому в різноманітних формах (від індивідуального спілкування, мікрогрупових обговорень – до масових колективних творчих справ і шоу) [3].

У ході застосування індивідуальних освітніх траєкторій здобувач вищої освіти має перебувати у взаємодії з педагогом-наставником, який виконує роль партнера, індивідуального консультанта, який, здатний організувати свою професійну діяльність у такий спосіб, щоб навчити студентів переносити відповідальність за самостійне розв'язання особистісних і навчальних проблем на самих себе: через взаємодію прийти до самостійності.

Як зазначає І.О. Зелена, майбутні учителі вирізняються більш розвиненою творчою уявою, що пов'язано насамперед із різними способами пізнання, а також з тим, що в них оперує образне мислення, вміння зосереджувати свою увагу на розвитку емоційної сфери учнів; вони вирізняються широтою пізнавальних та естетичних інтересів, більш комплексним, емоційно-чуттєвим сприйняттям, ерудованістю, «чуттям» мови, оригінальним та панорамним мисленням, багатим словниковим запасом, умінням правильно його використовувати тощо [2].

Таким чином, майбутній учитель оволодіває здатністю працювати з навчальним матеріалом, а також застосовує різні види діяльності, що є невід'ємною складовою під час проектування індивідуальної освітньої траєкторії учня у межах майбутньої професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ізбаш С.С. Реалізація творчих проектів у навчальному процесі сучасної школи. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2010. № 5. С. 92-97.

2. Зелена І. О. Педагогічні умови формування естетичного світогляду майбутніх учителів предметів гуманітарного циклу: дис....канд. пед. наук: 13.00.04. Черкаси, 2011. 265 с.

3. Осипова Т.Ю., Руденко Т.Б. Сутність поняття «індивідуальна освітня траєкторія». URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/cgiirbis_64 (дата звернення: 12.02.2020).

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html (дата звернення: 12.02.2020).

Кіт Г. Г.,

к. пед. наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*
galinakit12@gmail.com

Демченко О. П.,

к. пед. наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*
elena.dp.jera@gmail.com

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НУШ

Реформування сучасної школи залежить від багатьох факторів, однак одним із найбільш вагомих серед них є учитель як основна дійова особа освітнього процесу. В основних документах про реформування освіти (Державному стандарті початкової освіти, Законі України «Про освіту») наголошується, що нова школа потребує нового вчителя, який має стати агентом змін, нововведень, забезпечити поступальний рух освітнього простору до нових стандартів, реалізації нових функцій.

Основою розвитку суспільства є висока професійна компетентність кожної особистості, яка включає творчу складову. А оскільки особистісне становлення людини відбувається перш за все в школі, то значною мірою визначається загальною культурою, духовністю та творчістю педагога. Принципово нові вимоги до вчителя висуваються в умовах упровадження Нової української школи, адже організація навчально-пізнавальної діяльності будується на постійному русі, експериментуванні і, звичайно, на творчості. Звідси здатність педагога організовувати навчальну роботу з вирішенням творчих завдань, вияв ініціативи, самостійності є новим професійним орієнтиром у роботі вчителя. Творчо має ставитись педагог і до своїх нових функцій. Недарма широко впроваджуються у практику нові терміни як відображення нових ролей учителя: поруч з репетитором, наставником – тьютор, едвайзер, коуч, фасилітатор, ментор. Адже «найбільш перспективною вважається та система навчання, за якою вчитель перетворюється з авторитарного транслятора готових ідей на педагога-методолога, організатора, натхненника інтелектуального і творчого